

Ryszard Brol

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

KIERUNKI AKTUALIZACJI REGIONALNYCH STRATEGII INNOWACJI W POLSCE

Streszczenie: Prezentowany tekst jest komunikatem z osiągnięcia jednego z celów projektu badawczego pt. *Innowacyjność europejskiej przestrzeni regionalnej a dynamika rozwoju gospodarczego*. Celem tym było określenie kierunków aktualizacji Regionalnych Strategii Innowacji (RSI) w Polsce, wynikających z:

- ewolucji celów polityki regionalnej Unii Europejskiej;
- doświadczeń krajów tzw. starej Unii (EU-15), realizujących RSI od połowy lat 90. XX wieku;
- dotychczasowych doświadczeń polskich regionów w zakresie formułowania i realizacji RSI.

1. Wstęp

Prezentowany artykuł przygotowano w ramach projektu badawczego *Innowacyjność europejskiej przestrzeni regionalnej a dynamika rozwoju gospodarczego* (grant N R 11 0002 04). Cele zrealizowanego projektu badawczego obejmowały m.in.: opracowanie metodologii badawczej do oceny stopnia zależności między rozwojem regionalnym a poziomem innowacyjności regionu; budowę statystycznego portretu innowacyjności i rozwoju gospodarczego regionów w europejskiej przestrzeni regionalnej; identyfikację zależności między rozwojem gospodarczym a poziomem innowacyjności w regionach szczebla NUTS-2 w UE, a także ocenę Regionalnych Strategii Innowacji (RSI) w Polsce oraz wskazanie kierunków ich aktualizacji.

Regionalna Strategia Innowacji (RSI) jest podstawowym narzędziem formułowania regionalnej polityki innowacyjnej [Nowakowska, Klepka 2008, s. 298], która zgodnie z definicją Komisji Europejskiej identyfikuje cele i działania prowadzące do podniesienia skali i efektywności procesów innowacyjnych [Klepka 2005, s. 12]. RSI mają budować partnerstwo na rzecz Regionalnego Systemu Innowacji (RIS). Elementami regionalnych systemów innowacji są podmioty gospodarki regionalnej. Ich systematyka umożliwi identyfikację wierzchołków tzw. złotego trójkąta schematycznie symbolizującego RIS [Gorzelał, Bąkowski, Olechnicka 2006, s. 20]. Wierzchołkami takiego trójkąta są: podmioty funkcjonujące w sferze gospodarczej

regionu, podmioty B+R (wyższe uczelnie, instytuty naukowo-badawcze), instytucje wsparcia oferujące usługi finansowe, doradcze, edukacyjne, promocyjne oraz inne formy stymulowania regionalnych podmiotów na rzecz wsparcia innowacyjności regionu. Złoty trójkąt symbolizujący RIS zbudowany jest z trzech rodzajów instytucji stanowiących wierzchołki trójkąta: wzajemnych wielowariantowych, zróżnicowanych pod względem poziomu i rodzaju, interakcji zachodzących zarówno wewnątrz poszczególnych wierzchołków trójkąta, jak i między nimi, a także relacji RIS z otoczeniem ponadregionalnym.

Regionalne Strategie Innowacji (RSI) nie są jednorazowym aktem planistycznym. Zmieniające się zarówno endogeniczne, jak i egzogeniczne uwarunkowania osiągania celów wytyczonych w strategiach rozwoju regionalnego oraz RSI wymuszają konieczność nie tylko korygowania procedur realizacyjnych, ale także zmian priorytetów rozwoju, celów strategicznych i operacyjnych. Dokonana – w ramach opisywanego projektu badawczego – analiza i ocena opracowanych i realizowanych we wszystkich polskich województwach Regionalnych Strategii Innowacji umożliwia identyfikację kierunków ich modyfikacji. Celem publikacji jest przedstawienie głównych kierunków aktualizacji RSI wynikających z:

- ewolucji celów polityki regionalnej Unii Europejskiej,
- doświadczeń krajów tzw. starej unii (UE-15), realizujących RSI od połowy lat 90. XX wieku,
- doświadczeń polskich regionów w zakresie formułowania i realizacji RSI oraz ich zgodności z Programem operacyjnym – innowacyjna gospodarka.

2. Cele i priorytety polityki regionalnej UE w zakresie innowacyjności regionów

RSI zostały opracowane i przyjęte – decyzją sejmików wojewódzkich – we wszystkich polskich regionach. Najwcześniej, w sierpniu 2003 r., uchwalona została RSI dla województwa śląskiego, najpóźniej w kwietniu 2008 r. – dla województwa mazowieckiego. W pozostałych województwach RSI opracowano i przyjęto do realizacji w latach 2004 i 2005. Prawie wszystkie (wyjątkiem jest tylko województwo mazowieckie) RSI opracowane zostały w okresie realizacji budżetu UE oraz celów polityki regionalnej UE obowiązujących w latach 2000-2006. Nowe cele i priorytety polityki regionalnej UE przyjęte do realizacji w latach 2007-2013 zostały – w stosunku do poprzedniego okresu – istotnie zmodyfikowane i dostosowane do potrzeb rozszerzonej Unii Europejskiej oraz nowych wyzwań sformułowanych w priorytetach Strategii lizbońskiej. W ramach każdego z trzech aktualnych celów polityki regionalnej UE wyartykułowane są priorytety odnoszące się do sfery innowacyjności regionu [*Zbiór aktów prawnych WE...* 2006, s. 7-10]. W ramach pierwszego celu – kontynuowanego z poprzedniego okresu planistycznego (2000-2006), dotyczącego stymulowania rozwoju regionów problemowych (zacofanych i o małej gęstości

zaludnienia) – wyróżniony został nowy priorytet: badania i rozwój technologiczny. Priorytet ten umożliwia aplikowanie przez regiony o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na: rozwój infrastruktury zwiększającej zdolności w zakresie badań i rozwoju technologicznego oraz ich integrowanie w strukturach Europejskiej Przestrzeni Badawczej, kreowanie powiązań pomiędzy sektorem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) a placówkami szkolnictwa wyższego, instytucjami badawczymi oraz centrami B+R, wsparcie partnerstwa publiczno-prywatnego oraz klastrów jako formy integrowania środowisk naukowych i praktyki gospodarczej, stymulowanie finansowania – za pomocą instrumentów inżynierii finansowej – absorpcji innowacji w grupach MŚP, pobudzanie i promocję przedsiębiorczości technologicznej.

W ramach omawianego priorytetu *Badania i rozwój technologiczny* dostępne jest również finansowanie tzw. miękkich projektów nieinwestycyjnych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w zakresie: upowszechniania technologii informacyjnych i komunikacyjnych umożliwiających e-kształcenie, promowania przedsiębiorczości i innowacyjności, opracowania i rozpowszechniania innowacyjnych form organizacji pracy, upowszechniania innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku, stymulowania działań na rzecz kształtowania na szczeblu regionalnym konsensusu różnych środowisk społecznych na rzecz przedsiębiorczości i innowacyjności. Przedstawione wyżej nowe możliwości wsparcia finansowego proinnowacyjnych projektów realizowanych w regionach problemowych w istotny sposób zmieniają egzogeniczne uwarunkowania dotyczące konstruowania regionalnych strategii innowacji w polskich województwach – kwalifikujących się do regionów zacofanych, wymagających wsparcia w ramach pierwszego celu (konwergencja) polityki regionalnej UE.

Nowe sprzyjające dla regionów przygranicznych okoliczności w zakresie wsparcia finansowego regionalnych projektów proinnowacyjnych kreuje nowy cel (nr 3) polityki regionalnej UE – *Wsparcie współpracy terytorialnej*. Cel ten obejmuje priorytety: wsparcie współpracy transgranicznej (na poziomie NUTS-3), wsparcie współpracy transnarodowej (poziom NUTS-2), wsparcie współpracy międzyregionalnej (poziom NUTS-3). Do wsparcia współpracy transgranicznej uprawnione są regiony przygraniczne usytuowane wewnątrz obszaru UE oraz niektóre regiony usytuowane przy granicach zewnętrznych UE. Wsparcie współpracy transnarodowej dotyczy m.in. dwóch obszarów w Polsce: regionów nadmorskich oraz tzw. ściany wschodniej. Wsparcie w ramach współpracy międzyregionalnej ma charakter horyzontalny – dotyczy wszystkich regionów UE. W ramach celu *Europejska współpraca terytorialna* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego współfinansuje realizację projektów dotyczących: wspólnego transgranicznego wykorzystania zasobów ludzkich i infrastruktury na potrzeby badań i rozwoju technologicznego (BRT), tworzenia i rozwoju transnarodowych sieci naukowych i technologicznych w celu zwiększenia BRT i zdolności w zakresie kreowania oraz absorpcji innowacji na poziomie regionalnym, stymulowania proinnowacyjnych relacji pomiędzy szkołami wyższymi

mi i instytucjami oddziaływania w sferze B+R a sektorem małych i średnich przedsiębiorstw, ułatwienia dostępu do wiedzy naukowej i transferu technologii pomiędzy regionalnymi ośrodkami BRT a głównymi międzynarodowymi centrami kreującymi BRT, współpracy międzyregionalnej stymulującej innowacyjność regionu w sferze gospodarczej, społecznej oraz regionalnego ekosystemu – co w efekcie skutkuje wzmocnieniem skuteczności polityki regionalnej.

Możliwości wsparcia innowacyjności regionów w ramach celu nr 2 polityki regionalnej UE – *Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie* – będą miały praktyczne znaczenie w perspektywie następnego okresu programowania obejmującego lata 2014-2020. W ramach tego celu kryterium kwalifikacji wsparcia stanowi przekroczenie przez region wskaźnika 75% średniej UE w zakresie PKB *per capita*.

Przedstawione wyżej możliwości wsparcia polskich regionów w ramach nowych priorytetów wyznaczonych do realizacji w ramach celu nr 1 (*Konwergencja*) i celu nr 3 (*Współpraca terytorialna*) polityki regionalnej UE, a także – w wymiarze perspektywicznym – celu nr 2 (*Konkurencyjność regionalna*) zmieniają ukształtowane wcześniej egzogeniczne uwarunkowania kształtujące strukturę celów Regionalnych Strategii Innowacji (RSI), kształtowanie procedur i źródeł finansowania realizowanych zadań strategicznych, a także modelowanie i wdrażanie Regionalnych Systemów Innowacji (RIS).

3. Doświadczenia regionów „starej” Unii (UE-15)

Kierunki modyfikacji Regionalnych Strategii Innowacji wyznaczają także doświadczenia regionów w państwach „starej” Unii (UE-15). W regionach tych RSI wdrażane są od połowy lat 90. ubiegłego wieku [*Innovating regions...* 2009]. Kilkunastoletnie doświadczenia dotyczące: procedur planowania partycypacyjnego (*colaborative planning*), metod analizy strategicznej, formułowania celów strategicznych, a także wdrażania procedur realizacji zadań strategicznych stanowić mogą ważne źródło wiedzy przydatnej przy modyfikowaniu RSI w polskich województwach. Taką wiedzę, której źródłem były własne wcześniejsze doświadczenia, wykorzystywały regiony UE-15 przy dokonywanych dwu-, a nawet trzykrotnie nowelizacjach RSI. Kolejne modyfikowane wersje RSI opracowane w tych regionach poszerzały krąg podmiotów uczestniczących w konsultacjach prowadzonych zarówno w fazie programowania, jak i w fazie realizacji RSI. Pierwsze wersje RSI bazowały na kształtowaniu konsensusu społecznego podmiotów funkcjonujących w sferze B+R, kolejne rozszerzały zakres poszukiwania takiego konsensusu na: sektor MŚP, podmioty organizacji pozarządowych tworzące tzw. III sektor, władze samorządów lokalnych oraz inne środowiska mające swoje reprezentacje lokalne oraz regionalne. Doświadczenia regionów UE-15 w zakresie stosowania zasady konsensusu społecznego w planowaniu strategicznym umożliwiają sformułowanie następu-

jących wniosków, które wyznaczać mogą kierunki modyfikacji RSI w polskich regionach:

- zasada konsensusu społecznego powinna obowiązywać zarówno w fazie programowania, jak i w fazie osiągania celów określonych w RSI;
- w fazie programowania RSI kształtowanie konsensusu przebiega w formie konsultacji społecznych, podmioty uczestniczące w konsultacjach mają status konsultantów;
- w fazie realizacji zadań określonych w RSI kształtowanie konsensusu przebiega w formie partnerstwa, konsultanci uzyskują status partnera uczestniczącego w procedurze wdrażania RSI;
- konsultantami (w fazie programowania RSI) oraz partnerami (w fazie realizacji RSI) powinny być podmioty wpisujące się w tzw. złoty trójkąt regionalnych systemów innowacji (RIS) o zasięgu działania zarówno regionalnym, jak i lokalnym;
- podmiotem koordynującym w zakresie kształtowania społecznego konsensusu konsultantów w fazie konstruowania RSI, jak również partnerów w fazie wdrażania RSI powinny być samorządowe władze regionu.

Analiza zmian dokonywanych w kolejnych nowelizacjach RSI w regionach UE-15 wskazuje, że istotnym wyznacznikiem kierunków modyfikacji RSI w Polsce mogą być doświadczenia regionów europejskich dotyczące zakresu, metody oraz interpretacji wyników analizy strategicznej, której efektem jest diagnoza stanu i możliwości rozwojowych następujących sektorów: dominujących w gospodarce regionalnej, najbardziej podatnych na zmiany technologiczne, tj. mających zdolność do absorpcji innowacji, stanowiących źródła informacji i zdolności kreujących innowacje oraz sektory o największym potencjale rozwojowym. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że analiza strategiczna powinna obejmować bardzo szczegółowe studia badawcze dotyczące wymienionych rodzajów sektorów gospodarki regionalnej, a nie tylko bardzo ogólną analizę opisową wszystkich sektorów gospodarki regionalnej, co jest domeną większości diagnoz regionalnych, stanowiących wstępny etap procedury konstruowania RSI w Polsce.

Istotą planowania strategicznego w regionie (a także na szczeblu lokalnym) jest formułowanie – akceptowanej w formule konsensusu społeczności regionu – hierarchicznej struktury celów strategicznych i operacyjnych oraz wytyczenie scenariusza ich osiągnięcia. Cechą takiej hierarchicznej struktury powinno być:

- zachowanie właściwej relacji między liczbą celów i ich zakresem merytorycznym a obecnymi i przewidywanymi – w wymiarze perspektywicznym – regionalnymi możliwościami ich osiągnięcia;
- określenie ścieżki logicznej sekwencji zdarzeń, wytyczającej kolejność osiągania celów niższego rzędu w taki sposób, aby osiągnąć cele strategiczne w ekonomicznie efektywnej procedurze.

Dotychczasowe doświadczenia polskich regionów, a także innych analizowanych regionów w Unii Europejskiej, wskazują na konieczność ograniczenia identy-

fikowanych celów do dwóch poziomów ich hierarchizacji – np. cele strategiczne i cele operacyjne, a także zmniejszenia ich liczby. W praktyce konstruowania regionalnych strategii innowacji w większości polskich regionów występuje trójstopniowa hierarchia celów (określonych jako: strategiczne, główne, horyzontalne, operacyjne, taktyczne, szczegółowe) oraz ich zbyt duża liczebność. Sytuacja taka stwarza wrażenie, że w procedurze badawczej analizy strategicznej – w poszukiwaniu konsensusu – przyjęto wszystkie zgłaszane cele, bez analizy i oceny ich priorytetowego charakteru oraz regionalnych możliwości ich osiągnięcia. Przykładem może być Lubuska RSI, która identyfikuje w sumie 63 cele o charakterze strategicznym (3), głównym (10) i operacyjnym (50). Istotną cechą procesu konstruowania Regionalnych Strategii Innowacji, a także – jako celu strategicznego – kształtowania Regionalnych Systemów Innowacji jest funkcjonalność, bazująca na realizacji ograniczonej liczby inicjatyw o dużej masie krytycznej. Modyfikacja Regionalnych Strategii Innowacji uwzględniać powinna priorytet budowania RIS, rozumianych jako regionalne platformy współpracy w środowisku podmiotów tzw. złotego trójkąta symbolizującego model RIS. Analizowane strategie identyfikują podmioty stanowiące zbiór instytucji generujących wiedzę i innowacje – ale nie określają zakresu, struktury i rodzaju wzajemnych relacji między nimi. Doświadczenia regionów UE-15 wskazują, że istotą systemów innowacji jest określenie – jako celu strategicznego RSI – modelu funkcjonalnej sieci łączącej, przez różnorodne interakcje i współzależności, wszystkie podmioty działające w sferze innowacji i transferu technologii w danym regionie. Postulat modyfikacji w tym zakresie dotyczy przede wszystkim województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, zachodniopomorskiego.

4. Relacje między RSI a Programem operacyjnym – innowacyjna gospodarka

Niezbędnym uzupełnieniem endogenicznych relacji zachodzących w RSI jest identyfikacja zakresu, treści i form relacji o charakterze egzogenicznym. Relacje takie mogą mieć wymiar międzyregionalny, krajowy, europejski, a także globalny. Regionalne Strategie Innowacji opracowane były (z wyjątkiem województwa mazowieckiego) w okresie, gdy nie były jeszcze sformułowane nowe – obejmujące lata 2007-2013 – cele polityki regionalnej UE oraz priorytety wydatkowania środków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Nowe cele i priorytety w polityce regionalnej UE stanowiły podstawę opracowania Programu operacyjnego – innowacyjna gospodarka (PO IG). Program ten określa oczekiwaną skalę wsparcia finansowego ze strony EFRR i EFS w realizowanych w Polsce projektach proinnowacyjnych, a także określa zasady oraz instrumenty koordynacji pomiędzy polityką regionalną Unii Europejskiej i krajowymi politykami sektorowymi oraz polityką interregionalną państwa i polityką intraregio-

nalną województw. Regionalne Strategie Innowacji wpisują się w treść działania 2.6. *Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy* w ramach Zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego, który obowiązywał do 2006 r. Modyfikacja aktualnie obowiązujących RSI powinna zmierzać do komplementarności z Programem operacyjnym – innowacyjna gospodarka. Powiązanie RSI z PO IG umożliwi m.in.:

- konstruowanie hierarchicznej struktury celów RSI zgodnie z celami polityki regionalnej UE, co przyczyni się do zwiększenia szans na współfinansowanie z EFRR i EFS projektów pozwalających osiągnąć cele określone w RSI;
- aplikowanie przez podmioty regionalne o środki finansujące zadania określone w priorytetach PO IG, szczególnie na zadania w ramach priorytetów: 5 – *Dyfuzyja innowacji*; 6 – *Polska gospodarka na rynkach międzynarodowych*; 7 – *Spółczeństwo informatyzacyjne – budowa elektronicznej administracji*, oraz priorytetu 8 – *Spółczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki*;
- uzyskanie synergicznych efektów planistycznych i aplikacyjnych, a także harmonizacji wsparcia publicznego podejmowanego w skali regionu, kraju oraz Unii Europejskiej – co stymulować będzie egzogeniczne otwarcie Regionalnych Systemów Innowacji, a także ich internacjonalizację przez udział polskich województw w inicjatywach *Sieci Innowacyjnych Regionów Europy* oraz zaangażowanie w prace zarówno sieci tematycznych, jak i projektów transregionalnych;
- określenie spójnej z Programem operacyjnym – innowacyjna gospodarka struktury podmiotów wdrażających projekty realizowane w ramach RSI, a także zdefiniowanie – wspólnego dla PO IG oraz RSI – zestawu wskaźników oceny i ewaluacji stanu zaawansowania w tworzeniu Krajowego Systemu Innowacji (KSI) oraz Regionalnych Systemów Innowacji, co uprości procedurę wdrażania oraz oceny zaawansowania realizowanych w regionie projektów, wpisujących się w strukturę zarówno celów RSI, jak i priorytetów PO IG.

Nowe – egzogeniczne względem polskich regionów – uwarunkowania rozwoju regionalnego, będące konsekwencją dyfuzji efektów procesów globalizacji przejawiających się w sferze nie tylko gospodarczej, ale również społecznej oraz przestrzennej, a także nowe priorytety polityki spójności UE sprawiają, że wspieranie innowacyjności regionów staje się elementem polityki regionalnej, realizującej – za pomocą instrumentów interwencjonizmu regionalnego – politykę gospodarczą, społeczną i przestrzenną. Modyfikacja RSI powinna uwzględniać konieczność wypracowania i wdrożenia instrumentów stymulujących innowacyjność regionu nie tylko w sferze gospodarczej, ale również w sektorze społecznych usług publicznych oraz regionalnego ekosystemu i ładu przestrzennego. Innowacyjność regionu rozumiana jako zdolność regionalnych podmiotów do kreowania lub (i) absorpcji innowacji jest skumulowanym efektem innowacyjności w sferze gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej regionu. Wszystkie RSI dotyczą głównie sfery gospodarczej. Cele strategiczne i operacyjne wytyczające scenariusz rozwoju w sferze infrastruktury społecznej oraz regionalnego ekosystemu stanowią margines RSI, pomimo że

strategie rozwoju regionalnego opracowane dla wszystkich województw deklaruja realizację koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Cechą aktualnie obowiązujących Regionalnych Strategii Innowacji jest przyjęcie założenia o konieczności przestrzennej koncentracji podmiotów wpisujących się w modelowy złoty trójkąt RIS. Podmioty te wymagają przestrzennej koncentracji wysoko kwalifikowanej kadry, kapitałochłonnej bazy materialnej w instytucjach B+R, publicznych środków finansowych, prywatnych inwestycji w B+R oraz partnerstwa publiczno-prywatnego w osiąganiu zamierzonych celów w zakresie innowacyjności regionu. Koncentracja taka sprawia, że podmioty sektora badań i rozwoju technologicznego oraz instytucje wsparcia, a także podmioty koordynujące (władze samorządowe województwa) lokalizowane są w metropoliach oraz dużych miastach – najczęściej stolicach regionalnych. W większości RSI dominują cele wskazujące na konieczność koncentracji sił i środków na rzecz wzmocnienia potencjału kreującego innowacje produktowe, procesowe i organizacyjne zaliczane do typu innowacji pierwotnych o charakterze przełomowym, podstawowym lub przyrostowym. W mniejszym stopniu strategię te identyfikują zadania odnoszące się do trzeciej fazy triady innowacji *invention–innovation–diffusion*, warunkującej poziom zdolności podmiotów – zlokalizowanych poza centrum regionu w lokalnych systemach gospodarczych – do absorpcji innowacji. Podmioty gospodarki lokalnej zainteresowane są przede wszystkim wsparciem ich endogenicznej zdolności do absorpcji egzogenicznych czynników rozwoju, w tym innowacji procesowych i organizacyjnych o charakterze zarówno pierwotnym, jak i wtórnym. Wsparcie tego rodzaju może być elementem polityki intraregionalnej, a także lokalnej (gminnej) polityki gospodarczej, przestrzennej i społecznej. Przedmiotem takiej polityki powinno być kształtowanie [Brol 2009, s. 54-56]:

- właściwości lokalnej przestrzeni oraz struktury gospodarki lokalnej – jako lokalizacyjnych determinantów innowacji;
- lokalnego kapitału intelektualnego oraz lokalnego kapitału społecznego, które stanowią kluczowy element potencjału innowacyjnego lokalnych społeczności, rozumianego jako zasób możliwości, zdolności, zarówno do kreowania, jak i – przede wszystkim – do absorpcji rozwiązań innowacyjnych.

Kształtowanie odpowiednich proporcji pomiędzy stymulowaniem rozwoju podmiotów kreujących innowacje typu pierwotnego a stymulowaniem zdolności do absorpcji innowacji przez podmioty – usytuowanych w regionie – lokalnych systemów gospodarczych zależeć powinno od poziomu regionalnego potencjału kreującego innowacje. Regiony przystępujące do opracowania uaktualnionych wersji RSI powinny określić, jaki typ regionu reprezentują. Typologia ze względu na poziom potencjału innowacyjnego obejmuje dwa kluczowe typy regionów:

- regiony innowacyjne o dominującej funkcji kreowania innowacji;
- regiony uczące się o dominującej funkcji adaptacji i modyfikacji.

Wszystkie polskie regiony zakwalifikować można do regionów uczących się. Cele strategiczne formułowane w RSI powinny więc uwzględniać realizowane w

dłuższej perspektywie aspiracje transformacji typu regionu, a także – w krótszej perspektywie – respektowania wymogów rozwoju regionu uczącego się.

Literatura

- Brol R., *Innowacyjność lokalnych jednostek terytorialnych*, [w:] *Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce*, red. R. Brol, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 46, UE, Wrocław 2009.
- Gorzela G., Bąkowski A., Olechnicka A., *Polskie regionalne strategie innowacji: ocena i wnioski dla dalszych działań*, Regional Studies Association – Sekcja Polska, Warszawa 2006.
- Innovating regions in Europe–RIS/RITTS by region*, <http://www.innovating-regions.org/network/regionalstrat/by-region.cfm>, 20.11.2009.
- Klepka M., *Raport. Efekty regionalnych strategii innowacji w Polsce. Rekomendacje do analizy szczegółowej*, Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE, Warszawa 2005.
- Nowakowska A., Klepka M., *Regionalna Strategia Innowacji*, [w:] *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, red. K. Matusiak, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2008.
- Zbiór aktów prawnych WE w zakresie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na lata 2007-2013. Komentarz*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.

DIRECTIONS OF THE REVISION OF THE REGIONAL STRATEGIES OF INNOVATION IN POLAND

Summary: This paper presents an announcement from the research project called *Innovativeness of the European Regional Space and Dynamics of Economic Development*. The aim of this project was to define directions of the revision of the Regional Strategies of Innovation (RSI) in Poland resulting from:

- evolution of the European Union regional policy aims,
- the old European Union members (EU-15) experiences – these countries implemented RSI in the mid nineties,
- experiences gained by Polish regions within the scope of formulation and realization of the RSI.